

Türkiye ile İngiltere arasında 2 Eylül 1936 tarihinde imza edilen Türk - İngiliz Ticaret ve kliring Anlaşmasının tasdikına dair kanun

(Resmî Gazete ile neşir ve ilâni : 5/VI/1940 - Sayı : 4527)

No.
3857

Kabul tarihi
30 - V - 1940

BİRİNCİ MADDE — Türkiye ile İngiltere arasında 2 Eylül 1936 tarihinde imza edilen Türk - İngiliz Ticaret ve kliring Anlaşması 17 Eylül 1936 tarihinden itibaren meri olmak üzere tasdik ve kabul edilmiştir.

İKİNCİ MADDE — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Bu kanunun icrasına İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

31 Mayıs 1940

TÜRKİYE CÜMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE BÜYÜK BRİTANYA MÜTTEHİD KIRALLIĞI VE ŞİMALİ İRLANDA HÜKÜMETİ ARASINDAKİ TİCARET VE KLİRİNG ANLAŞMASI

Türkiye Cümhuriyeti ile Büyük Britanya ve Şimalî İrlanda Müttehid Kırallığı Hükûmeti iki memleket arasında ticarî münasebatı kolaylaştırmak arzusu ile, berveghiâti mutabık kalmışlardır :

Madde — 1

1) Bu anlaşmaya bağlı 1 nci listede sayılı Müttehid Kırallık emtiası miktarı itibarile bilâ tahdid Türkiyeye idhal edilebilecek ve bu anlaşmaya bağlı 2 nci listede sayılı Müttehid Kırallık emtiası mezkûr 2 nci listede gösterilen her maddeye aid kontenjan miktarı dahilinde Türkiyeye idhal edilebilecektir.

2) Müttehid Kırallık emtiası Türkiyede merî umumî idhal rejiminden dahi tamamen istifade edecektir.

Madde — 2

1) Türkiye emtiası Müttehid Kırallık merî idhal rejiminden tamamen istifade edecektir.

2) Müttehid Kırallıkta idhalât üzerine miktar itibarile takyidat konduğu takdirde Türkiyede yetişen, istihsal veya imal edilen emtiaya denk muamele yapılacaktır.

Madde — 3

Müttehid Kırallık Hükûmeti, Türkiyenin her nevi ziraî mahsulünü Müttehid Kırallığa vaki idhalât miktarını kontrole karar verdiği takdirde, müsaade olunacak ecnebi idhalâtında Türkiyeye muhik bir hisse ayırmak maksadile meseleyi münakaşa etmek fırsatını Türk Hükûmetine evvelce bahşetmeden idhaline müsaade olunan emtia yekûnu üzerinden memleket başına kontenjan tahsis etmeği kabul eder.

Madde — 4

Türkiye Hükûmeti veya Türkiye vilâyet veya belediye daireleri tarafından satın alınan Müttehid

Kırallık emtiası, meri bulunan idhal rejimile işbu emtianın idhaline menmüyet vazedilmemiş olması ve icab eden her hangi müsaadenin Türkiye Hükümeti alâkadar dairesinden önceden istihsal edilmiş bulunması şartile, mikdar itibarile hiç bir tahdide tâbi tutulmaksızın Türkiyeye idhal edilebilecektir.

Madde — 5

Bu anlaşmaya bağlı 3 neü listede sayılan Türk emtiası, nereden gelirse gelsin, Müttehid Kıralığa idhallerinde mezkûr listede gösterilen rüsum veya mükellefiyetlerden başkasına veya daha fazlasına tâbi tutulamıyacaktır.

Madde — 6

1) Bu Anlaşmanın meriyete girdiği tarihte veya meriyete vazından sonra Türkiyeye ihraç edilecek olan bilcümle Müttehid kırallık emtiasına, işbu anlaşmaya merbut nümuneye tevfikan iki nüsha olarak tanzim olunmuş bir menşe şahadetnamesi terfik olunacaktır; bu şahadetname bir Ticaret odası veya Müttehid Kırallık Hükümeti tarafından salâhiyetli müessese veya şahıs tarafından verilmiş ve Müttehid Kırallıktaki bir Türk konsolosu tarafından vize edilmiş bulunacaktır.

2) Menşe şahadetnamelerinin bir nüshası Türk gümrükleri tarafından damgalandıktan sonra Türkiye Cümhuriyet merkez bankasına gönderilecek (bundan sonra kısaca « Merkez bankası » denecektir). ve o da mezkûr nüshayı Müttehid Kırallık Hükümeti tarafından tesis edilecek Türk - İngiliz kliring ofisine (bundan sonra kısaca « Kliring ofis » denecektir). aşağıdaki 10 neu maddenin 1 nei fıkrası mucibince gönderilmesi icab eden tahsilât bordrolarile birlikte sevkedecektir.

3) Bu anlaşmanın meriyete girdiği tarihte ve meriyete vazından sonra Müttehid Kıralığa ihraç edilecek bilûmum Türk emtiasına, işbu anlaşmaya ilişik nümuneye tevfikan iki nüsha olarak tanzim edilmiş bir menşe şahadetnamesi terfik edilecektir; bu şahadetname Türkiyede bir ticaret odası tarafından verilmiş ve Türkiyedeki bir İngiliz konsolosu tarafından vize edilmiş bulunacaktır.

4) Menşe şahadetnamesinin bir nüshası Müttehid Kırallık gümrükleri tarafından damgalandıktan sonra Kliring ofise gönderilecek ve o da mezkûr nüshayı aşağıdaki 10 neu maddenin 1 nei fıkrası mucibince gönderilmesi icab eden tahsilât bordrolarile birlikte Merkez bankasına sevkedecektir.

5) Bu maddede zikredilen menşe şahadetnameleri f. o. b. kıymetini gösterecektir.

Madde — 7

1) Bu maddenin 3 neü fıkrasında mevzubahs borçlar müstesna, Türkiyedeki şahısların Türkiyeye ihraç edilmiş Müttehid Kırallık emtiası bedellerinden dolayı Müttehid Kırallıktaki kimselere borçlu oldukları ve işbu anlaşmanın meriyet mevkiine girdiği tarihte vadesi gelen veya tahakkuk etmiş olan ve vadesi bu tarihten sonra hulûl edecek bilûmum meblâğlar Türk lirası olarak Merkez bankası nezdindeki hususî hesaba (bundan sonra kısaca «hususî hesap» denecektir) tevdi edilecektir. Bu suretle hususî hesaba yatırılan meblâğlardan borea tekabül eden kısım, bu anlaşma hükümlerine tevfikan tediyat yapılmaya kadar, Müttehid Kırallıktaki müstehlikler lehine bloke kalacaktır.

2) Merkez bankası aşağıda 9 neu maddenin (1) nei fıkrasında mevzubahs tâli hesaplar kanaile, Müttehid Kırallıktaki alâkadarlara icab eden tediyeleri yaptırdıktan sonra, hususî hesaba tediyat yapıldığı tarih ile aşağıdaki 10 neu maddenin 3 neü fıkrası mucibince Kliring ofise tediyat emrini gönderdiği tarih arasında tahassül etmiş her hangi kur farkını Türkiyedeki borçlunun zimmine veya matlubuna kaydedecektir. Bu suretle Türkiyedeki borçlu, borçlu olduğu sterlig mikdarını ve borç sterlingden gayri bir para ile ifade edilmiş ise, Merkez bankasının tediyat emrini Kliring ofise gönderdiği tarihteki kurlara istinaden, bu paranın sterlig mukabilini tamamen tediyat etmiş olacaktır.

3) Türkiye Cümhuriyeti Hariciye vekili ile Haşmetlü Kıral Hazretlerinin Ankaradaki Büyük

Elçisi arasında teati olunan 1 nisan 1935 tarihli notalar mündericatrna tevfikân 148 numaralı Türk kararnamesine merbut A listesinde münderiç eşya sınıflarına dahil olup 15 şubat 1935 den evvel Müttehid Kırallıktan ihraç edilen Müttehid Kırallık emtiası için tediyesi icab eden bakiye müstesna 20 haziran 1935 tarihinden evvel Türkiyeye idhal edilen Müttehid Kırallık emtiası bedellerinden mütevellid borçlardan, bedelleri 20 haziran 1935 tarihinden evvel hulûl edenler, 4 haziran 1935 tarihinden evvel mevcud rejimden istifade edecektir.

Madde — 8

1) Müttehid Kırallıktaki şahısların Müttehid Kırallığa idhal edilmiş Türkiye emtiası bedellerinden dolayı aslen Müttehid Kırallık haricinde ikamet eden veya Müttehid Kırallık haricinde icrayı ticaret eden kimselere borçlu oldukları ve işbu anlaşmanın meriyet mevkiine girdiği tarihte vadesi gelen veya tahakkuk etmiş olan ve vadesi bu tarihten sonra hulûl edecek bilûmum meblâğlar sterling olarak ödenecek ve Merkez bankasının kliring ofis nezdindeki faizsiz kliring hesabı (bundan sonra kısaca «kliring hesabı» denecektir) matlubuna kaydolunacaktır.

2) Türk lirası ile ifade edilmiş borçlar Merkez bankasına Kliring ofise bildirilmiş ve muamele günü Müttehid Kırallıkta neşredilmiş kurlara istinaden sterling olarak ödenecektir.

Türk lirası veya sterlingden gayri bir para ile ifade edilmiş borçlar, bu para üzerinden tanzim edilmiş ibrazında tediye senedleri için tediye günü Londra piyasasında cari satış fiyatlarına istinaden sterling olarak ödenecektir.

3) İşbu madde hükümlerine tevfikân yapılan tediye borçluyu tekabül eden miktar için borcundan ibra eder.

4) Merkez bankası aşağıdaki 10 neu maddenin 1 nei fıkrasında mevzubahs tahsilât bordrolarını aldığı Kliring hesabına yatırılmış meblâğların Türk lirası mukabillerini müstehikkine tediye edecektir.

Madde — 9

1) Kliring hesabı matlubuna kaydolunan bilûmum meblâğlar aşağıdaki şekilde taksim edilecektir.

i) Bilûmum meblâğların % 30 u faizsiz B tâli hesabına tahsis olunacaktır. B. tâli hesabı matlubundaki miktarlar serbest olarak merkez bankası emrine âmade bulundurulacaktır.

ii) Aşağıdaki (iii) ve (iv) bendlerinde mevzubahs meblâğlardan gayri bilûmum meblâğın % 70 i faizsiz A. Tâli hesabına tahsis olunacaktır. A tâli hesabı matlubundaki miktarlar hususî hesaba tevdi edilmiş borçların tediyesi için istimal olunacaklardır. Bu tediye tarihleri sırasına göre yapılacaktır.

iii) Aşağıdaki 12 ve 13 neu maddeler hükümlerine tevfikân yapılan hususî takas muamelelerinden dolayı tahsil edilmiş bilûmum meblâğların % 70 i faizsiz C tâli hesabına tahsis olunacaktır. Hususî takas suretile Müttehid Kırallığa ihraç edilmiş Türkiye emtiası bedeli olarak C tâli hesabı matlubuna kaydolunmuş miktarlar aşağıda yazılı olduğu vechile istimal olunacaklardır :

a) İhraç edilmiş Türkiye emtiasına aid menşe şahadetnamesi üzerinde gözükken f. o. b. kıymetin % 70 i aynı hususî takas muamelesine istinaden Türkiyeye idhal olunmuş Müttehid Kırallık emtiası bedellerinin tediyesi için istimal olunacaktır.

b) Kalacak her hangi bakiye B tâli hesabına naklolunacaktır.

IV) Aşağıda 14 neu madde hükümlerine tevfikân borçların tasfiyesi için Müttehid Kırallığa ihraç edilmiş Türkiye emtiası bedeli olarak tahsil edilen meblâğların % 70 i faizsiz D tâli hesabına tahsis olunacaktır. D tâli hesabı matlubundaki miktarlar Müttehid Kırallıktaki alâkağar alacaklı veya alacaklılara olan borcun tesviyesine aid bakiyelerde kullanılacaktır. Bu hususta lüzumlu olmayan her bakiye A tâli hesabına naklolunacaktır.

2) 4 haziran 1935 tarihinde Ankarada Türkiye Cümhuriyeti Hükûmeti ile Müttehid Kırallık Hükûmeti arasında ticaret ve tediya mütedair imzalanan anlaşma mucibince (bundan sonra kısaca Ticaret ve tediya anlaşması denecektir) Merkez bankasının İngiltere bankası nezdindeki he-

sabları matlubuna kaydolanmak üzere tediye edilmiş olup işbu anlaşmanın meriyet mevkiine girdiği tarihte derdesti tahsil bulunan meblâğlar kliring hesabı matlubuna kaydolunacaktır.

3) İşbu anlaşmanın meriyet mevkiine girdiği tarihte Merkez bankasının İngiltere bankası nezdindeki A talî hesabı matlubundaki bakiye işbu maddenin (ii) ne bendinde mevzubahs A talî hesabına naklolunacak ve Merkez Bankasının İngiltere Bankası nezdindeki hususî takas hesabı matlubundaki bakiye de bu maddenin (iii) ne bendinde mevzubahs C talî hesabı matlubuna naklolunacaktır.

Nakiller, henüz ifa edilmemiş tediye emirleri ve tanzim edilmiş ve fakat henüz ödenmemiş çeklere karşılık ayrıldıktan sonra yapılacaktır.

4) İşbu anlaşmanın mevki meriyete girdiği tarihte Merkez Bankasının, Ticaret ve tediye anlaşmasının 6 ne maddesinde mevzubahs hususî hesabı matlubundaki bakiye yukarıda geçen 7 ne maddenin 1 ne fıkrasında bahsi geçen hususî hesaba naklolunacaktır. Bu nakil henüz muamele görmemiş tediye emirleri ve ödenecek kur farkları için icabeden karşılıklar ayrıldıktan sonra yapılacaktır.

Madde — 10

1) Merkez Bankası ve Kliring Ofis, hususî hesaba ve kliring hesabına tahsil olunan miktarlara aid ve iki müessese arasında tesbit edilecek izahatı ihtiva eden borçları birbirlerine yollayacaklardır.

2) İşbu anlaşmanın meriyet mevkiine girdiği tarihte Merkez Bankası, bu tarihten evvel yapılmış depolara aid olup henüz İngiltere Bankasına gönderilmemiş olan tahsilât bordrolarını Kliring Ofis'e gönderecektir.

3) Merkez Bankası yukarıda 9 neu maddenin 1 ne fıkrasında mevzubahs Talî hesablardan yapılacak tediye günü gününe Kliring Ofise bildirecektir. İşbu tediye emirleri Merkez bankası ile Kliring Ofis arasında tesbit olunacak izahatı ihtiva edecektir.

4) Kliring Ofis yukarıda 9 neu maddenin 1 ne fıkrasında mevzubahs Kliring hesabından talî hesablara yapılan nakilleri ve talî hesablardan yapılan tediye günü gününe Merkez bankasına bildirecektir.

Madde — 11

İşbu Anlaşma müddetinin hitamında 9 neu maddenin 1 ne fıkrasında mevzubahs talî hesaplar matlubunda gözükecek miktarlar aynı madde hükümlerine tevfiқан istimal olunacaklardır.

Madde — 12

1) İşbu maddenin 2 ve 3 neü fıkraları hükümleri mahfuz kalmak şartile:

a) Bu Anlaşmaya bağlı 4 sayılı listede tadad olunan Türk emtiasile bileümle Müttehid Kırallık emtiası Türkiyedeki eşhas ile Müttehid Kırallıkdaki eşhas arasında hususî takas muamelesine mevzu teşkil edebilecektir.

b) Bu Anlaşmaya bağlı 4 sayılı listede tadad olunan emtia haricinde kalan Türk malları Âkid Hükümetlerin müsaadesile bu kabîl takas muamelelerine mevzu teşkil edebilecektir.

2) İşbu maddenin 1 ne fıkrasında derpiş olunan her muamelenin ifasında, Türkiyeye idhal olunan Müttehid Kırallık emtiasının f. o. b. kıymeti mezkûr Kırallık ülkesine idhal olunan Türk mallarının menşe şahadetnamelerinde gösterilen f. o. b. kıymetinin % 70 ini aşmayacak ve bakiye % 30 u işbu anlaşmanın 9 neu maddesinin 1 ne fıkrasının (i) bendinde zikrolunan (B) talî hesabına naklolunacaktır.

3) Bu kabîl hususî takas muameleleri işbu anlaşmanın 1, 2 ve 3 neü maddesi mucibince vazedilmiş veya vazedilecek miktar itibarile her türlü idhalât tahdidatına ve mezkûr eşyaya müteallik Türkiye ve Müttehid Kırallık dahilindeki kavanin ve nizamata ahkâmına tâbi tutulacaktır.

Madde — 13

Türkiye ile kliring veya benzeri anlaşması olmıyan memleketler menşeli olmak şartile, Müttehid Kıralıktan Türkiyeye yapılacak (re-export) lar ve Türkiye emtiası, bu anlaşmanın 12 nci maddesi hükümleri ve takyidatı dahilinde ve Türkiyeye, Müttehid Kıralıktan, bu suretile idhal edilecek (re-export) ların senelik kıymeti 75 000 sterlini aşmamak şartile, hususî takas muamelelerine mevzu teşkil edebilirler.

Madde — 14

1) Hususî hesaba lehine tevdi edilmiş olan Türk liralari, bu anlaşmanın mevkiî meriyete girdiği tarihte bloke edilmiş bulunan Müttehid Krallık alacaklarından her hangi birisinin bu mevduattan alacağına tekabül eden mikdarın tamamını veya bir kısmını anlaşmaya merbut 4 numaralı cedvelde mukayyed Türk emtiasının mubayaasında kullanılmasına ve bu emtiayı Müttehid Krallığa ihraç etmesine müsaade olunacaktır.

2) Bu emtianın sterling tutarı % 70 i yukarıdaki 9 neu maddenin 1 nci fıkrasının IV üncü bendi hükümlerine tevfikan istimal olunacak, mütebaki % 30, 9 neu maddenin 1 nci fıkrasının (i) bendinde mevzubahs B tâli hesabına naklolunacaktır.

Madde — 15

1) Türkiyede açılan sergi ve panayırlara gönderilmiş olup orada bu sergi ve panayırlar sırasında veya bilâhare mevcud mevzuata uygun olarak, satılan bilûmum Müttehid Kırallık emtiası hususî takas mevzuu teşkil edebilir. Yani, satış tutarları aynı kıymette Türk emtiası mubayaa ve Müttehid Kıralığa ihraç suretile münakale edilebilir.

2) Bu yolda hususî takas yapmak hakkı bir kereden fazla üçüncü şahsa devredilemez.

3) Bu vaziyetlerde, diğer bilûmum mümasilî muamelelerde Türkiye lehine istenen % 30 serbest döviz istenmez.

Madde — 16

1) Ticaret ve tediyat anlaşması ile tadil edilen 1 mart 1930 tarihinde Ankarada imzalanmış Ticaret ve seyrisefain muahedesi aşağıdaki şekilde yeniden tadil edilecektir:

Yani, 16 ncı maddesi hazfedilmiş kalacak ve 39 uncu maddesinin ilk iki fıkrasının yerine de aşağıdaki hükümler ikame edilecektir :

« İşbu anlaşma tasdik edilecek ve tasdiknameler mümkün olan en kısa bir müddet zarfında Ankarada teati edilecektir. Tasdiknamelerin teatisinden sonra hemen meriyete girerek ve Yüksek Âkid Taraflardan biri veya diğerinin diplomasi yolu ile 3 ay evvel yapacağı fesih ihbarına kadar meriyette kalacaktır. Ancak bu ihbar 2 eylül 1936 tarihinde Londrada imzalanan Ticaret ve kliring anlaşması meriyette kaldığı müddetçe tesirini icra edemeyecektir.

2) İşbu maddenin evvelki fıkrasında yapılan tadilât mahfuz kalmak şartile, 1 mart 1930 muahedesi, 39 neu maddesinin muaddel hükümlerine tevfikan, yeni bir ihbardan sonra inkiza müddetine kadar, meriyette kalacaktır.

Madde — 17

İşbu anlaşma ve protokol tatbikatında :

a) « Eşhas » Devlet teşkilâtı ve müessesatı dahil olmak üzere ferdleri, firmaları ve korporasyonları ifade eder.

b) « Türk emtiası » Türkiyede yetişen, istihssal veya imal edilen emtiayı ifade eder.

c) « Müttehid Krallık emtiası » Müttehid Krallıkta yetişen, istihsal veya imal edilen emtiayı ifade eder.

d) « Türkiyedeki eşhas » Türk Hükümeti ve Devlet teşkilâtı da dahil olmak üzere aslen Türki-

yede ikamet veya icrayi ticaret eden eşhas ve korporasyonları ifade eder.

e) « Müttehid Kırallıktaki eşhas » aslen Müttehid Kırallıkta ikamet veya icrayi ticaret eden eşhas ve korporasyonları ifade eder.

Madde — 18

1) İşbu anlaşma imza tarihinden on beş gün sonra meriyete girecektir.

2) İşbu anlaşma, meriyete vazı tarihinden itibaren, 9 ay müddetle meriyette kalacaktır. Mezkûr 9 aylık müddetin inkizasından üç ay evvel Âkid Hükûmetlerden herhangi biri tarafından diğerine anlaşmanın feshi ihbar edilmediği takdirde böyle bir ihbarın yapılacağı tarihten itibaren üç aylık bir müddetin inkizasına değin anlaşma meriyette kalacaktır.

3) İşbu anlaşma mevki meriyete girdiğinde, Ticaret ve Tediye Anlaşması, meriyetten sakıt olacaktır.

Yukarıdaki ahkâmı tasdikân vazıülimza, salâhiyettar murahhaslar, işbu anlaşmayı imza etmişler ve mühürlemişlerdir.

Londrada 2 eylül 1936 tarihinde, her iki metin aynı derecede muteber olmak üzere, Türkçe ve İngilizce iki nüsha olarak tanzim edilmiştir.

Birinci liste

Yanlarında * işareti bulunan tarife numaralarına giren eşya, 17 - II - 1935 tarih ve 2/2004 sayılı kararnamenin 5 nci maddesi hükümlerine göre siparişlerinden evvel aid oldukları vekâletlerden izin alınmak suretile idhal olunabilir.

Türk Tarifa No.	Eşya
31	Sanayide müstamel ve tarifenin başka yerlerinde zikrolunmayan diğer hayvanî yağlar.
32	Hamızatı şahmiye (tarifenin başka yerlerinde zikredilmeyen).
*71 C	Kimyevî gübreler (Ziraat vekâleti müsaadesile).
89	Makina kayışı, hortum ve makinalarda müstamel sair deri ve kösele mamulâtı (mevad- dı saire ile müretteb veya gayri müretteb).
98 A	Merinos ve şeyyot: 1 - Kirlî 2 - Yıkanmış 3 - Taranmış 4 - Boyanmış
102	Her nevi yünden ve kıldan iplik (örme ve dokuma makinaları için masuraya sarılı ip- likler de dahildir)
ex 112	Yalnız bant halinde tasir bezleri ve torbaları, makina kolanları ve kartları.
132 B	Sunî ipekten boyalı ve boyasız iplik ve ibrişim (müfredat üzere satılabilecek şekildedeki ler de dahildir).
* ex 218	Viski, Cin (Gümrük ve inhisarlar vekâleti müsaadesile).
230	Beziryağı (kaynamış ve kaynamamış)
ex 295	Yalnız ağaçtan her nvei dokuma tezgâhı ve akümülatör mücerridleri ve aksamı.
330	Kopya ve yazı çoğaltma kâğıtları.
335	Hassas kâğıd (her kahlıkta).

Türk
Tarife No.

Eşya

- * 339 Oyun kâğıdı (Gümrük ve inhisarlar V. müsaadesile).
- 349 Mekteb kitapları, gazeteler, mevkut mecmualar, kataloglar, fii cari cedvelleri (hangi lisanda olursa olsun).
- * 359 Ticaret defterleri, çek defterleri ve sair defterler, karneler, bloknöt albümler, büvarlar yazı altlığı (sümen) klâsörler, kitab ve evrak için kaplar (adresli numaralı olanlar da dahildir). (İktisad vekâleti müsaadesile).
- 366 Kasarsız, yalın kat (tek telli) pamuk ipliği:
B) 14 den yukarı 24 İngiliz numarasına kadar (24 numara dahildir).
C) 24 İngiliz numarasından yukarı.
- 367 Kasarsız, bükülmüş, pamuk ipliği (iki veya daha ziyade telli).
- 368 Kasarlı pamuk ipliği (tek veya daha ziyade telli).
- 369 Boyalı, istampalı (tek veya ziyade telli) pamuk ipliği.
- ex 370 B Parlak (mersörize) kasarlı, kasarsız veya boyalı (tek veya daha ziyade telli) pamuk ipliği (yalnız 20 numaradan yukarı olanlar).
- 371 Müfredat üzere satılabilecek hale getirilmiş pamuk iplikleri (kasarlı, kasarsız, boyalı, bükülmüş, bükülmemiş) (ağaç makara, ufak çile, yumak, zıvana, vesair şekillerde).
- 372 Pamuk ağ ipliği ve sicim.
- 380 B Tül - bobino (perdelik tül vesair surette fasone tüller) (kasarsız, kasarlı veya boyalı).
- 417 Kendir, jüt, rami ve tarifede gayri mezkûr sair mevaddı nebatiyeden mensücat ve muamelâtı (rengi tabiiide veyahud boyalı).
- 443 Dişçilikte müstamel lâstik, kauçuk ve mamulâtı (boya, madenî toz ve sair mevad ile mahlût olsun olmasın).
- 444 Vülkanize kauçuktan levha, yaprak şerid, çubuk, boru ve bunların adi maadin veya mevaddı saire ile müretteb olanları.
- 445 Bisiklet, otomobil, araba, vesair vesaiti nakliye tekerleklerine mahsus iç ve dış lâstikleri ve şeridleri.
(Mevaddı saire ile müretteb ve gayri müretteb):
A) İç ve dış lâstikleri.
B) Şeridler.
- 446 Elâstikî mensücatla lâstiğe batırılmış veya bir tarafına veyahud arasına lâstik sürülmüş veyahud lâstik yapıştırılmış mensücat.
- 449 Tarifenin başka yerlerinde zikredilmeyen sair kauçuk mamulâtı (mevaddı saire ile müretteb veya gayri müretteb).
- 452 Yere sermeğe mahsus linoleom, kaptolikan muşambaları (parça veya top halinde).
- 453 Duvar, raf, sofra ve mobilya örtmeğe ve kaplamağa mahsus muşambalar (parça veya top halinde).
- 454 Mücellid muşambası (her nevi) mühendis ve resim muşambaları ve emsali sair ince muşambalar.
- ex 471 Yalnız tasfiye toprağı, kaolin, feldspat ve ateş toprağı.
- 477 D Asbestos (amyant), bitümen ve müşabihleri ve bunların mamulâtı (terkibinde veya nescinde kauçuk veya elyaf veyahud maadini adiyeye bulunanlar ve kâğıd, mukavva, alçı, çimento veya boya gibi mevaddı adiyeye ile mahlûtan mamul olanlar da dahildir) (mevaddı saire ile müretteb veya gayri müretteb) (iplik, sicim, ip, halat, salmastra, şerid, hortum ve kayış halinde).
- x 481 C Pişmiş kilden ve topraktan ateş tuğlası ve kiremit (İktisad vekâleti müsaadesile).
- 489 Porselenden, mineden ve emsalinden sunî dişler.

Türk
Tarife No.

Eşya

- 501 Fotoğraf camı (üzerinde resim olanlar da dahildir).
- 519 Halis çelik ve hususî çelikler.
- 520 A Her nevi demir veya çelik (dört köşe, yuvarlak, beyzî, köşeli, çubuk, veyahud köşebend E, T, V, L, Z, I, şeklinde ve tarifinin başka yerlerinde zikrolunmayan sair şekillerde) (delikli ve astar boyalı olanlar da dahildir) (adileri).
- 523 Demir veya çelik sac levhalar (düz veya oluklu) ve çemberlik veya şerit:
A) Adileri.
B) Bakır, kalay, çinko, nikel, kurşun, alüminyum, galvanizli veya oksitli.
C) Resimli istampalı, boyalı ve lâke
- 524 B Demir veya çelik tel, muayyen uzunluklarda kesilmiş olanlar da dahildir. (Bakır, kalay çinko, nikel, kurşun, alüminyum, galvanizli ve oksitli).
- 526 C Toprak ve su altı elektrik kabloları (Her nevi mevad ile mücehhez).
- 527 Demir ip veya halat (örgüsünde veya içinde mevaddı lifiye olanlar da dahildir).
- 529 Fonttan, demir veya çelikten künk, boru, her nevi raptiyeleri ve bunların kapakları (Sırlı veya katranlı bez ve saire ile tecrid edilmiş olanlar da dahilidir) :
*A) Dökme (font) (İktisad vekâleti müsaadesile).
B) Demir veya çelikten .
C) Her nevi madenle galvanizli.
- 530 Vesaiti nakliye dingilleri, yayları (her şekilde) tekerlekleri ve tekerlek çemberleri ve sair aksamı (astar boyalı olsun olmasın).
- 531 Fonttan, demirden kaba mamulât ezcümle : Çanak, pota, direk, delinmiş ve delinmemiş levhalar, demiryolu makasları ve işaretleri, inşaatta müstamel çatılmış ve çatılmamış aksam, betonlarda müstamel kesilmiş, zımbalanmış sac levhaları, tekemmül etmiş alâtı mihanikiye aksamından maada gemi, demiryol, ebniye ve saire için zikredilmeyen sair kaba mamulât.
- 533 Demir vida, civata, somun ve somun pulları (rondelâ).
- 536 Demir kasa (mevaddı saire ile müretteb veya gayri müretteb).
- 538 Her nevi demirden el alâtı (saplı veya sapsız) :
A) Her nevi destere, (dişli, dişsiz hizarlar dahildir).
B) Eğe.
C) Kürek, kazma, palta, yaba, çapa, bel, örs, 250 gramdan fazlasile tekli olan çekiçler, tırmık, mala, küskü, taşçı makkap ve kaşıkları.
D) Her nevi ziraatte müstamel makas, bağbıçağı, orak, tırpan, koyun kırma ve tenেকেci makasları, mengene, kıskaç, keser, rende ve başka yerlerde zikredilmeyen dülger ve doğramacı alâtı.
H) Burgu, cedvel, pergel, çap ölçüsü, yiv açan aletler, tornavide, kerpeten, 250 grama kadar sikleti olan çekiçler, hak ve oyma kalemleri, her nevi biz, el makakları.
V) Zikredilmeyen sair alât.
- 539 Bıçakçılık eşyası ezcümle : bıçak, kâğıd bıçağı, kılıç, çakı, çatal, kaşık, makas, makinalı sac makası, ustura, makinalı ustura, tırnak tuvaleti edevatı, fundık kıran, tırbuşon, ve emsali :
H) Sair mevad ile müretteb veya gayri müretteb.
V) Makineli makas ve usturaların yedek yüzleri.
- 545 İğneler :
A) El ve makine iğneleri, dikiş ve nakış ve örgüler için (başları yaldızlı olanlar da dahildir.)

Türk
Tarife No.

Eşya

- B) Toplu iğne, çengel iğne, tuğ, çorap şişi, firkete, çuvaldız ve olta iğnesi.
C) Cam, sellüloid, galalit, sedef, kehribar, bağa, fildişi ve diğer adi mevaddan başlı veyahud bunlarla müretteb iğneler.
- 546 Demir kalem uçları.
- 551 B Demir bidon ve fıçı, üstüvane, gazometre, hazne, şamandıra ve emsali (mevaddı saire ile müretteb ve gayri müretteb) (boyalı, galvanizli).
- 552 Tarifenin başka yerlerinde zikredilmeyen demirden hırdavatçılık eşyası ezeümle: mutbah takımı, sofrta takımı, kahve ve çay takımları lâmba ve aksamı, ütü, kahve değirmenleri, et makinesi, musluk, kova, banyo, aptesane levazımatı, dirhemler, ateş kürek ve maşaları, hayvan çanları, özengi, şişe kapsülleri ve emsali ve mamulâtı (mevaddı saire ile müretteb veya gayri müretteb).
- A) Adileri.
B) Boyalı, cilâlı, sırlı, veyahud sair madenle galvanizli.
- 555 A Bakır lâma, çubuk, (maktarı her şekilde) tahta veya yaprak halinde (âdileri).
557 A Bakır boru, boru raptiyesi ve aksamı (her nevi) (âdi ve boyalı).
558 H Bakırdan cereyanı elektrikide müstamel tel ve kablolar (diğer madenî tellerle mahlut olanlar da dahildir).
- 1) Lâstik, güteperka, kâğıd, asbestos vesaire ile tecrid edilmiş.
 - 2) İpek ve sunî ipek ile tecrid edilmiş (mevaddı saire ile mahlut ipekli olanlar da dahildir).
 - 3) Tecrid edildikten sonra ayrıca kurşun veya demir borularla veya sair suretle mücehhez.
- 565 Bakırdan çilingir ve hırdavatçı eşyası ezeümle: mobilya, kapı ve pencere edevatı, gem, mahmuz, zil, çingirak, musluk, yorganeçivileri, el âletleri, mobilye ve karyola ve sair emsali (mevaddı saire ile müretteb ve gayri müretteb).
- A) Âdi veya boyalı.
B) Cilâlı veya nikel yıldızlı veya oksitli.
- 574 B Külçe halinde tutya (çinko) ve halitası.
- ex 577 B Külçe, çubuk, tahta halinde kalay ve halitası (lehim dahil köhne mamulât hariçtir).
- ex 579 B Yalnız pasta ve krem tüpleri ve tıbbî müstahzarlara aid yazılı yazısız boyalı kapsüller.
- 606 Gramofon, fonograf, grafon.
- 607D1 Gramofon, fonograf, grafon plâkları ve kovanları (her şekilde ve neden mamul olursa olsun) (dolü).
- 607H1 Gramofon iğneleri (âdi madenlerden).
- 607 Z Başka yerde zikrolunmıyan âlâtı musikiye aksamı, teferruatı ve yedek parçaları.
- 617 B Sinematograf ve fotoğraf film ve pelikülleri (dolü).
- 618 Telli telgraf ve telefon makineleri ve aksamı fenniyesi (tellerle, piller ve otomatik telefon santralının mesned çerçevesi hariçtir).
- 619 Telsiz telgraf ve telefon mürsile ve âhize makineleri ve bunların eçhize ve aksamı fenniyesi.
- 632 Alâtı vezniye.
- * 634 Tarifenin başka yerlerinde sarahaten veya temsilen zikredilmeyen sair âlât (İktisad vekâleti müsaadesile).
- * 645 Kapsollar (Gümrük ve inhisarlar vekâleti müsaadesile).
- * 649 Her nevi kuvvetle müteharrik makineler (kazanlarla birlikte) (İktisad vekâleti müsaadesile).

Türk
Tarife No.

Eşya

- * 651 Su, hava, petrol, benzin ve petrol müştakkatı ve sair kuvvetler ile (elektrik müstesnadır) müteharrik motörler (kurulmuş veya kurulmamış) (İktisad vekâleti müsaadesile).
- * 652 Elektrik motörleri (elektro motör) dinamo (alternatif, kontinü) transformatör, komütatör, reistans, bobin, manyeto, buji, konvertisör, distiribütör, vantilâtör, aspiratör, ve mümasilleri (kurulmuş veya kurulmamış) (İktisad vekâleti müsaadesile).
- 653 A Akümülatör ve yedek plâkları
- * 657 Kabili nesç mevaddı işleyen makinalar ve aksamı ezcümle tarama, atma veya didikleme, koza ve çekirdek ayıklama, iplik bükme, dokuma, cilâlama, kurutma, boyama, ve saire makinaları (kurulmuş) (İktisad vekâleti müsaadesile).
- * 658 Torna, destere, rende, zimba, hadde ve çişek makineleri, çivi, teneke, kutu, makinaları, cam imalinde ve camcılıkta müstamel makinalar, çimento makina ve kalıbları, taş kırma makinaları ve maadinden, topraktan ve ağaçtan eşya imalinde kullanılan sair makinalar ve aksamı (kurulmuş, kurulmamış) İktisad vekâletinin müsaadesile).
- * 660 Dikiş makinaları, elbise, şapka, ayakkabı ve saireyi dikmeğe mahsus, örgü, işleme ve tül makinaları ve bunların makina aksamı ve yedek parçaları (iğneleri müstesnadır) (elektrikli olanlar dahil) (İktisad vekâleti müsaadesile).
- * 661 Tipoğrafya, litografya, mücellid hurufat dizme ve dökme makinaları ve matbaacılığa mahsus sair makinalar ve bunların aksamı (İktisad vekâleti müsaadesile)
- 663 Dikiş ve yazı makinalarına aid masa, tabla, kapak ve ayakları.
- * 664 Her nevi ziraat makinaları ve ziraatte müstamel alât ve edevat ve bunların aksamı (Ziraat vekâleti müsaadesile).
- 665 Her nevi tulumbalar ve aksamı, mayiat, gaz, hava ve saire için.
- * 666 Değirmen makineleri, hamur, makarna, şeker, sucuk ve sair mekûlâtın imal ve ihzarına mahsus makinalar, buz makinaları, taktir ve tasir ve tebrid makinaları, şişeleri yıkayan ve dolduran makinalar, vinçler, kavurucu ve öğütücü makinalar, ütuv makinaları, çamaşır yıkama makinaları ve tarifede zikrolunmayan sair bileümle makina ve aksamı (kurulmuş ve kurulmamış) (İktisad vekâleti müsaadesile)
- 666/1 Bilyalı yataklar (rulman) bilyalı ve makaralı veya masralı her nevi.
- 666/2 Makinaların veya cihazların mihaniki aksamı, demirden, çelikten vesair âdi madenlerden (sair madenlerle müretteb olsun olmasın) tarifinin başka yerlerinde isimleri zikredilmemiş olanlar, beher parçasının ağırlığı (İktisad vekâleti müsaadesile):
* A, B, C, D. 15 kilodan ziyade
E., F., 15 (hariç) kilodan az.
- 667/A1 Binck otomobilleri (sıkleti 900 kiloya kadar).
- 679 Velosipet (kaç tekerlekli olursa olsun) oyuncak velosipetler hariç ve posta paketi vesaire taşımağa mahsus velosipetler dahildir.
- *694C2 Toz halinde antrasit kömürü (on milimetreden fazla olanlar parça sayılır.) (İktisad vekâleti müsaadesile).
- 697 Türk kırmızısı yağı ve sülföolatlar, sülfö rezinatlar, madenî yağlarla müstahzar olsun olmasın.
- 702 D Pruşya mavisı ve emsali ferrosiyamik boyalar ve utrmer her nevi.
- 703 A Matbaa mürekkebi (her nevi).
- 703 B Yazı mürekkebi.
- 703 D İstampa boyası, yazı makinası şeridi çin mürekkebi, kopya mürekkebi ve emsali mürekkebler.
- 704 Sanayie mahsus müstahsal madenî boyalar.

Türk
Tarife No.

Eşya

- 706 Uzvi, sunî boyalar (kömür katranı yağından müstahsal); anilinler, alizarinler, sunî çividler ve tasfiye edilmiş tabii çividler (her şekilde) ve zikredilmeyen sairleri.
- 707 Anilin tuzu, fenol ve naftol, mürekkebatı (boyacılıkta kullanılan uzvi müstahzar boya bazları).
- 709 B Vernik (bronzlu, alüminyumlu ve boyahlardan maadası).
- 710 H Karbonat, bikarbonat, klorür, klorat, kostik, (hidrik) bilmimya saf permanganat, sulfat, silikat ve başka yerlerde zikrolunmayan sair potasyom emlahı.
- 711 H Adi sud kostik
- 711 V Karbonat, nitrat, asetat, borat, biborat (boraks) bikarbonat, klorat, klorür, kostik saf, sülfür, sülfat, hipo sülfid, nitrit, saf klorür dö sodyom ve tarifenin başka yerlerinde zikredilmeyen sair sodyom emlahı
- 712 A Amonyak mahlülü, klor amonyom,
- 725 H Sülfat (gayri saf) ve sair bakır emlahı
- 754 T Banzoik, bütirik, brom idrik, salisilik, sitrik, tartirik hamızları
- 757 B Amonyak, potas, sud ve sair şaplar
- * 760 Fare, pire, ve emsali haşerat itlafına mahsus her nevi müstahzarat (toz macun, mayi ve sair şekillerde) (Sıhhat ve içtimai muavenet vekâleti müsaadesile)
- 782 Lanolin, gliserin, kazein
- * 815 B Gazidrofil ve saire tıbbî gazler (İyodlular hariçtir) (Sıhhat ve içtimai muavenet vekâleti müsaadesile)
- 853 Tarifede gayri mezkûr serom ve aşilar, ecsamı kimyeviye, eczayı tıbbiye ve müstahzaratı tıbbiye ve kimyeviyei snaiye :
- A) Ecsamı kimyeviye ve eczayı tıbbiye
- * B) Müstahzaratı tıbbiye ve seromlar (Sıhhat ve içtimai muavenet vekâleti müsaadesile)
- 853 C Müstahzaratı kimyeviyei snaiye, trikloretilen.
- 859 Sair çocuk oyuncakları (noel ağacına mahsus olanlar da dahildir).
- B) Adi maadinden.
- C) Kauçuktan, sellüloydden, deriden ve sair gayri mezkûr âdi mevaddan.
- 861 Tarifede temsil olunmayan eşya .

İkinci liste

Türk tarife No.	Eşya	Senelik kontenjan (Metrik ton)
106	Safi yünden mamûl başka yerde zikrolunmayan mensucat (örme kumaşlar da dahildir) (mevaddı saire ile müretteb olsun olmasın) :	
	A) Metre murabbamın sikleti 200 grama kadar	3
	B) Metre murabbamın sikleti 201 gramdan 600 grama kadar	5
107	Arişi kâmilin pamuk yün mensucat :	
	A) Metre murabbamın sikleti 200 grama kadar	2
	B) Metre murabbamın sikleti 201 gramdan 600 grama kadar	2
	C) Metre murabbamın sikleti 600 gram ve ondan yukarı	2

Türk tarife No.	Eşya	Senelik kontenjan (Metrik ton)
125.A2	Safi ipek ve sunî ipeğin gayrı mevaddı lifiye ile mahlut yün dokuma kumaş veya keçeden şapka ve sair başlıklar (mevaddı saire ile müretteb veya gayrı müretteb) (erkek için).	400 kg.
238 A	Toz halinde hardal.	2
377	Ham (kasarsız), boyasız, basma halinde olmıyan mensucat: C) Metre murabbanın sikleti yüz elli (dahil) gramdan 200 grama kadar olan. D) Metre murabbanın sikleti yüz (dahil) gramdan (150) grama kadar olan. E) Metre murabbanın sikleti 70 (dahildir) gramdan (100) grama kadar olan. F) Metre murabbanın sikleti 70 gramdan aşağı olan.	20 20 20 20
378	Beyazlatılmış (kasarlı), boyasız basma halinde olmıyan mensucat: C) Metre murabbanın sikleti yüz elli (dahil) gramdan (200) grama kadar olan. D) Metre murabbanın sikleti yüz (dahil) gramdan (150) grama kadar olan. E) Metre murabbanın sikleti 70 (dahildir) gramdan (100) grama kadar. F) Metre murabbanın sikleti 70 gramdan aşağı olan.	20 20 40 40
397/1	Top halinde boyalı pamuklu mensucat; metre murabbanın sikleti: C) 150 (dahil) gramdan 200 grama kadar olan. D) 100 (dahil) gramdan 150 grama kadar olan. E) 70 (dahil) gramdan 100 Gr. kadar olan. F) 70 gramdan aşağı olan.	20 20 20 20
379/2	İpliği boyalı, yollu ve kareli pamuklu mensucat metre murabbanın sikleti: C) 150 (dahil) gramdan 200 Gr. kadar olan. D) 100 (dahil) gramdan 150 Gr. kadar olan. E) 70 (dahil) gramdan 100 Gr. kadar olan. F) 70 gramdan aşağı olan.	20 20 20 20
379/3	Her nevi boya ile basma haline getirilmiş bir veya müteaddid renkli olanlar ile mercerize edilmiş pamuklu mensucat (ipliği mercerize halinde olanlar buraya dahildir) metre murabbanın sikleti: C) 150 (dahil) gramdan 200 Gr. kadar olan D) 100 (dahil) gramdan 150 Gr. kadar olan E) 70 (dahil) gramdan 100 Gr. kadar olan F) 70 gramdan aşağı olan	50 50 50 50
380 A	Adi tül ve müslin, benekli ve madenî teller ile mahlut veya müretteb olanlar da dahildir.	15
383	Her nevi pamuk kadife ve peluş ve kadifeli mensucat ve bunlardan kurdele ve şerid (Madenî tellerle ve her nevi pullar ve boneuklarla mahlut veya müretteb olanlar da dahildir.)	1
400 A	Pamuk mendil (Kenarları basıtırılmış, bastırılmamış)	Kilogram 500

Türk tarife No.	Eşya	Senelik kontenjan (Metrik ton)
413	Müfredat üzere satılabilecek hale getirilmiş iplikler (Kasarlı, kasarsız, boyalı), (Makara, ufak çile, yumak, zıvana, ve saire şekillerde)	Metrik ton 5
414 A	Sicim, ip, halat (Katranlı boyalı madenî tellerle müretteb olanlar da dahildir) (Kutru 5 milimetreye kadar)	1
451	Çadır imaline ve eşya örtmeye mahsus muşambalar (Mamul hale getirilmiş olanlar da dahildir)	3
535	Demir boya ocak mangal :	
	A) Petrol elektrik havagazi sobaları fitilli veya tazyikli petrol ocakları (Mevaddı saire ile müretteb veya gayri müretteb)	1
	B) Sair soba ve ocaklar vantilâtörlü ocaklar, mangal	
	1. Sadeleri	5
	2. Sırlı veya mevaddı saire ile müretteb	5
543	Kundura için çivili ve çivisiz nalçalar	10
694	Mahrukati madeniye :	
	B) Kok kömürü	5000 t
	C) Antrasit kömürü	1000 t
	1. Parça halinde (Karışık olanlar parça addolunur).	
708	Kundura boya ve parafin cilâsı, ankostikler, kremler, patlar ve mümasili tertibler (Deri, kundura, maden eşya, mobilya, parke ve saireyi temizlemek, cilâlamak ve muhafaza etmek için) toz kalıb, mayi, macum halinde)	1

Not : Yukarıdaki listede yazılı tarife numaraları 1 Haziran 1929 tarih ve 1499 sayılı kanuna bağlı gümrük tarifesiyle bunda değişiklikler yapan 31-V-1933 tarih ve 2255 sayılı kanuna bağlı tarifeye göre tanzim olunmuştur.

Üçüncü liste

Maddeler	İdhal rüsumu	
Tenzilât	İncir ve incir turtası	7/c w t. başına
Konsolide edilenler	Palamut	Kıymeti üzerinden % 10
	Tiftik (ham) yıkanmış, temizlenmiş, kavrulmuş veya kavrulmamış	Muaf
	Kabuksuz fındık	Kıymeti üzerinden % 10

Dördüncü liste

- 1) Halılar, seccadeler, yol halıları, ayak halıları, kilimler (kısmen veya tamamen yünden tiftikten tabii ipekten, sunî ipekten).
 - 2) Gül yağı.
 - 3) İşlenmiş ve işlenmemiş sünger.
 - 4) Nebatî boya ve boya maddeleri.
 - 5) Tıbbî nebatlar, çiçekler, kökler ve yapraklar.
 - 6) Yaprak tütün, kıyılmış tütün, sigara.
 - 7) Şaraplar, likörler, alkollü içkiler ve esansları,
 - 8) Afyon.
 - 9) Taze meyveler ve sebzeler.
 - 10) Keçi boynuzu, meşe ve çam kabuğu ve ekstreleri.
 - 11) El işlemleri ve dantelaları.
 - 12) Kuru sebzeler.
 - 13) Meyve ve sebze konservaları, ezmeleri ve usareleri.
 - 14) Yumurta ve tozu.
 - 15) Süt tozu.
 - 6) Sınaî balık yağları.
 - 17) Bal.
 - 18) Melaslar.
 - 19) İşlenmiş, işlenmemiş mermer ve oniks.
 - 20) Keten, kenevir (ham).
 - 21) Kaplumbağa (deniz) kabuğu, balık derisi ve balık pulları.
 - 22) Kurutulmuş veya diğer suretlerle muhafaza edilmiş balık.
 - 23) Balık yumurtaları (siyah havyar dahil).
 - 24) Pamuk.
 - 25) Pamuk tohumu küsbesi.
 - 26) Çekirdeksiz üzüm, ve incirden maada her nevi kuru meyveler.
 - 27) Fındık içi ve ceviz içi haricinde bilümum kabuklu, kabuksuz kuru meyveler.
 - 28) Kitre.
 - 29) Zeytin tanesi ve yağı.
 - 30) Hububat.
-

6 ncı maddenin 3 ncü fıkrasının merbutu

A - Menşe şahadetnamesi

(Asıl)

Gönderen	Gönderilen
İsmi :	İsmi :
İkametgâh :	İkametgâh :
Sokak :	Sokak.
Emtianın cinsi :	
Ambalajın tarzı :	
Denk adedi :	
Marka No. :	
Siklet { Gayri safi	Kg.
{ Safi	Kg.
Kıymet (fob) :	
Sevkiyat tariki :	

Yukarıda gösterilen emtianın Türkiye mahsulât veya mamulâtından olduğu ve bu şahadetnamenin Türkiye Cümhuriyeti ile Büyük Britanya ve Şimali İrlanda Müttehid Krallığı arasında ticaret ve kliringe mütedair 2 eylül 1936 tarihli anlaşma hükümlerine tevfikan verildiği tasdik olunur.

A - İşaretili menşe şahadetnamesinin numarasını taşıyan işbu şahadetname sureti, Türkiye gümrüklerince damgalandıktan sonra, Türkiye Cümhuriyet Merkez bankasına gönderilecektir.

B - Menşe şahadetnamesi

(İkinci nüsha)

Gönderen	Gönderilen
İsmi :	İsmi :
İkametgâh :	İkametgâh :
Sokak :	Sokak :
Emtianın cinsi :	
Ambalajın tarzı :	
Denk adedi :	
Marka No. :	
Siklet { Gayrisafi	Kg.
{ Safi	Kg.
Kıymet (fob) :	
Sevkiyat tariki :	

Yukarıda gösterilen emtianın Müttehid Krallık mahsulât veya mamulâtından olduğu ve işbu şahadetnamenin Türkiye Cümhuriyeti Hükümetile Büyük Britanya ve Şimali İrlanda Müttehid Krallığı Hükümeti arasında ticaret ve kliringe mütedair 2 eylül 1936 tarihli anlaşma hükümlerine tevfikan verildiği tasdik olunur.

6 ncı maddenin 3 ncu fıkrasının merbutu

A - Menşe şahadetnamesi

(Asıl)

Gönderen	Gönderilen
İsmi :	İsmi :
İkametgâh :	İkametgâh :
Sokak :	Sokak :
Emtianın cinsi :	
Ambalajın tarzı :	
Denk adedi :	
Marka No. :	
Siklet } Gayrisafi	Kg.
} Safi	Kg.
Kıymet (fob) :	
Sevkiyat tariki :	

Yukarıda gösterilen emtianın Müttehid Kırallık mahsulât veya masnuatından olduğu ve işbu şahadetnamenin Türkiye Cümhuriyeti Hükûmeti ile Büyük Britanya ve Şimali İrlanda Müttehid Kırallığı Hükûmeti arasında ticaret ve kliringe mütedair 2 eylül 1936 tarihli anlaşma hükümlerine tevfiikan verildiği tasdik olunur.

(A işaretli menşe şahadetnamesinin numarasını taşıyan işbu şahadetname sureti, Müttehid Kırallık gümrüklerince damgalandıktan sonra, Klirink Ofise gönderilecektir.)

B - Menşe şahadetnamesi

(İkinci nüsha)

Gönderen	Gönderilen
İsmi :	İsmi :
İkametgâh :	İkametgâh :
Sokak :	Sokak :
Emtianın cinsi :	
Ambalajın tarzı :	
Denk adedi :	
Marka No. :	
Siklet } Gayrisafi	Kg.
} Safi	Kg.
Kıymet (fob) :	
Sevkiyat tariki :	

Yukarıda gösterilen emtianın Türkiye mahsulât veya mamulâtından olduğu ve işbu şahadetnamenin Türkiye Cümhuriyeti Hükûmeti ile Büyük Britanya ve Şimali İrlanda Müttehid Kırallığı Hükûmeti arasında ticaret ve kliringe mütedair 2 eylül 1936 tarihli anlaşma hükümlerine tevfiikan verildiği takdik olunur.

PROTOKOL

Bu günkü tarihli ticaret ve kliringe dair anlaşmanın (Bundan sonra kısaca « anlaşma » denecektir), imzası anında, bu hususta usulüne uygun mezuniyete malik olan zirde vaziülümza tam salâhiyetli murahhaslar, berveçri ati mutabık kalmışlardır :

1 — Anlaşmanın meriyete geçtiği tarihten, 30 haziran 1937 tarihine kadar, veya anlaşma o tarihten evvel feshedilirse Anlaşmanın meriyetten çıktığı tarihe kadar), aşağıdaki fıkralar Anlaşmanın 9 neu maddesinin 1 nei fıkrasının II nei bendi yerine kaim olacaktır:

«II - a zirde III ve IV bendlerinde gösterilenler hariç olmak üzere, bilûmum mebalîğın % 65 i faizsiz bir A tâli hesabına tahsis edilecektir. Bu tâli hesabın kredisinde toplanan para, hususî hesaba tevdiatı yapılmış borçların tesviyesinde kullanılacaktır. Bu tesviye, tevdi tarihi sırasile yapılacaktır.

b) Zirde III ve IV bendlerinde gösterilenler hariç olmak üzere, bilûmum mebalîğın % 5 i, faizsiz bir X tâli hesabına tahsis edilecektir. Bu tâli hesabın kredisindeki para, hususî hesaba tevdiatı yapılmış fakat hususî sebeplerle Türk Hükûmetince A tâli hesabı yerine X tâli hesabından tediyesine izin verilmiş tediyelerde kullanılacaktır. Bu anlaşmanın hitamında X hesabının kredisinde kalacak herhangi meblâğ A tâli hesabı kredisine naklolunacaktır.»

2) Türk topraklarına 20 haziran 1935 tarihinden evvel çıkarılmış ve o tarihte kontenjan yokluğu veya kifayetsizliği yüzünden Türk gümrüklerinden çıkarılmamış bilûmum Müttehid Kırallık emtiasının bu anlaşmanın meriyete geçtiği tarihten itibaren 6 ay içinde Türkiyeye idhallerine müsaade edilecektir. Anlaşmanın 6 nei maddesi 1 nei fıkrasında mezkûr menşeh şahadetnamesi, bu emtia için aranmayacaktır.

3) Anlaşma meriyete geçince, Türk Hükûmeti,

(I) 4 haziran 1935 tarihli Türk - İngiliz Ticaret ve Tedyat anlaşması hükümlerine muhalif olarak Müttehid Kırallıktaki şahıslar tarafından Türkiyedeki şahıslara mezkûr anlaşmanın tarihinden 20 mart 1936 tarihine kadar doğrudan doğruya yapılan tedyat iddialarının katği tasfiyesi karşılığı olarak, B tâli hesabından, bu hesabın ilk yükü olarak tedricen 50 000 Sterlingin,

II) 20 mart 1936 tarihli Türk Hükûmeti kararnamesine tevfikan ve bu kararnamenin mevki meriyete geçtiği 20 mart 1936 tarihinden itibaren Müttehid Kırallığa ihraç edilmiş olub da 4 haziran 1935 tarihinde Ankarada Türkiye Cümhuriyeti Hükûmeti ile Müttehid Kırallık Hükûmeti arasında Ticaret ve Tedyata mütedair imzalanan anlaşmanın 7 nei maddesi veçhile tediyeleri Sterlin hesabına henüz yatırılmamış olan Türk emtiasından dolayı, Türkiye Merkez bankasınca alınmış eenebi dövizleri karşılığının % 70 i, müteallik olduğu Türk emtiasının Müttehid Kırallığa idhal edildiğini müsbit «Bill of Entry» lerinin de ibrazı şartile,

Anlaşmanın 9 neu maddesinin 1 nei fıkrasınınII bendinde mezkûr A tâli hesabına nakli esbabına tevessül edecektir.

4 —. I) Âkid Hükûmetler, Anlaşma hükümlerinin, Ankarada, 23 temmuz 1936 taihrinde, bir taraftan Türkiye İktisad vekâletile Sümer bank, diğher taraftan Messrs. H. A. Brassert and Company Limited arasında imzalanmış, ibtidaî Anlaşmalara tevfikan ve Türkiyede bir demir - çelik fabrikası kurulması maksadile, biri Türkiyede Diğheri Müttehid Kırallıkta teşkil edilecek olan iki hususî şirketin muamelelerine tatbik edilemeyeceğini kabul ederler.

II) Binnetice yukarıda mezkûr iki şirketin çalışması anlaşma çerçevesi dışında kalacak ve Türkiyedeki şirketin, ajanı sıfatile, Müttehid Kırallıktaki şirket adına ihraç edeceği Türkiye menşeli malların ve Müttehid Kırallıktaki şirketin, ajanı sıfatile Türkiyedeki şirket adına ihraç edeceği Müttehid Kırallık menşeli malların anlaşma hesabına katılmaması kabul edilmiş bulunmaktadır.

III) Şurası da ayrıca mukarrerdir ki, Britanya İmparatorluğu ve Türkiye ile aralarında her hangi nevi bir nevi ticaret anlaşması olmayan memleketler maden piyasaları taleplerini karşılamak için, Türk şirket tarafından Müttehid Kırallık şirketi emrine ihraç edilecek Türk ham maden, maden ve konsantreleri ve kereste satışları gayri safi tutarı, Müttehid Kırallıktaki şirketin kredisine geçirilecek

ve sonra berveği âti kullanılacaktır:

A) İki şirketin idare ve masarifi umumiyesi için,

B) Türk Hükûmeti tarafından akde salâhiyet tar teşkilât ile Messrs H. A. Brassert and Company limited arasında akdedilecek tafsilâtlı anlaşmadan mütevelid tediyat için.

C) Yukarıdaki (A) ve (B) tâli fıkralarında gösterilen mebalığın, 1 son kânun 1937 tarihinden itibaren her altı ay sonunda tenzilinden kalacak ve Müttehid Kırallık Şirketinin, iki Hükûmetçe tasvib edilmiş murakibleri tarafından tasdik edilecek bakiye berveğiati taksim edilecektir:

a) % 20 si, anlaşmanın devamı müddetince ve mezkûr mürakiblerin tasdikından itibaren 15 gün içinde 9 neu maddede gösterilen kliring hesabına ve işbu madde hükümlerine tâbi olarak

b) Bundan evvelki (a) tâli fıkrasında mezkûr % 20 nin tenzilinden sonra kalacak % 80 bakiye, veya anlaşmanın (7) nci maddesinin (1) nci fıkrasında zikrolunan hususî hesaba vaki mevduat bilâ teahhur transfer edildiği takdirde bu mebalığın % 100 aşağıdaki şekilde kullanılacaktır:

I) % 30 u Türkiye Cümhuriyet Merkez Bankasının serbestçe emrine âmade tutulacak.

II) % 70 i Türkiye Hükûmetinin, Müttehid Kırallıktaki mübayaatından doğacak tediyat için kullanılacaktır.

5 — Bu protokol, bu günkü tarihli anlaşmanın bir cüzi gayri münfekkini teşkil eder, fakat bu protokolün anlaşmanın bir cüzü olarak bitişik, anlaşma, 18 nci madde mucibince hitam bulduğu takdirde, 4 neu fıkrası cereyanının devamına tesir etmeyecek ve bu fıkra (III) (c) (a) müstesna, 31 ilkkânun 1944 tarihine kadar devam edecektir.

Londrada, 2 eylül 1936 tarihinde her iki metin aynı derecede muteber olmak üzere Türkçe ve İngilizce iki nüsha olarak tanzim edilmiştir.

<i>Cümhuriyet Reisliğine yazılan tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	31 - V - 1940 ve 1/303
<i>Bu kanunun neşir ve ilânının Başvekilliğe bildirildiğine dair Cümhur Reisliğinden gelen tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	31 - V - 1940 ve 4/684
<i>Bu kanunun müzakerelerini gösteren zabıtların cild ve sayfa numaraları</i>	:	Cild Sayfa 8 66 11 142,197,401,403,408,436:439